JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

YVES BOT

18 päivänä lokakuuta 2007 [1]

1. Esillä olevassa asiassa on sovellettava neuvoston direktiiviä 89/552/ETY, [2] joka koskee televisiolähetystoimintaa yhteismarkkinoilla ja jolla on tarkoitus varmistaa televisiopalvelujen vapaa liikkuvuus jäsenvaltioiden välillä.

2. Direktiivin 3 a artiklan mukaan jäsenvaltiot voivat päättää, että olympialaisten ja jalkapallon maailmanmestaruuskilpailujen kaltaiset tapahtumat, joilla on erityistä yhteiskunnallista merkitystä, on lähetettävä sen alueella maksuttomalla televisiokanavalla, jota suuri osa väestöstä pystyy seuraamaan. Kyseisen artiklan mukaan jäsenvaltion tältä osin toteuttamat toimenpiteet on ilmoitettava Euroopan yhteisöjen komissiolle, joka varmistaa niiden yhteensopivuuden yhteisön oikeuden kanssa.

3. Jos komissio katsoo näiden toimenpiteiden olevan yhteisön oikeuden mukaisia, se julkaisee ne Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, minkä seurauksena muiden jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden alueella toimivat ja nämä toimenpiteet määrittäneeseen jäsenvaltioon ohjelmaa lähettävät lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat niitä.

4. Asiassa Infront WM vastaan komissio 15.12.2005 antamassaan tuomiossa [3] Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti tutkittavaksi ja hyväksyi Infront WM AG, aiemmin KirchMedia WM AG, -nimisen yhtiön [4] nostaman kanteen komission kyseisen direktiivin 3 a artiklan nojalla 28.7.2000 tekemästä päätöksestä, jossa se totesi Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet yhteisön oikeuden mukaisiksi.

1 – Alkuperäinen kieli: ranska.

2 – Televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3.10.1989 annettu direktiivi (EYVL L 298, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna 30.6.1997 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, s. 60; jäljempänä direktiivi).

3 – Asia T-33/01 (Kok. 2005, s. II-5897; jäljempänä valituksenalainen tuomio).

4 – Jäljempänä Infront.

5. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että tämän yhteensopivuuden toteamisesta tehty komission päätös oli kannekelpoinen toimi. Se katsoi lisäksi tämän päätöksen koskevan suoraan ja erikseen Infrontia, joka harjoitti urheilutapahtumien lähetysoikeuksien ostoa ja jälleenmyyntiä, koska Infrontilla oli yksinoikeus Kansainvälisen Jalkapalloliiton (FIFA) järjestämien jalkapallon maailmanmestaruuskilpailujen loppuotteluiden lähettämiseen Euroopan mantereella sijaitsevissa valtioissa vuosina 2002 ja 2006 ja koska nämä tapahtumat kuuluvat Yhdistyneen kuningaskunnan komissiolle ilmoittamissa toimenpiteissä mainittuihin erityisen merkittäviin tapahtumiin.

6. Komissio ei esillä olevassa valituksessaan riitauta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointia, jonka mukaan sen direktiivin 3 a artiklan mukaisessa menettelyssä tekemä päätös on kannekelpoinen toimi. Sitä vastoin se kiistää arvioinnin, jonka mukaan päätös Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden toteamisesta yhteisön oikeuden mukaisiksi koskee Infrontia suoraan ja erikseen.

7. Totean tässä ratkaisuehdotuksessa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei mielestäni ole tehnyt oikeudellista virhettä Infrontin asiavaltuutta arvioidessaan.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

8. Direktiivin 3 a artikla lisättiin direktiivillä 97/36. Se kuuluu seuraavasti:

”1. Jokainen jäsenvaltio voi toteuttaa yhteisön lainsäädännön mukaisesti toimenpiteitä varmistaakseen, että sen lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat eivät lähetä yksinoikeudella tapahtumia, joilla kyseinen jäsenvaltio katsoo olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä siten, että estetään merkittävää osaa jäsenvaltion yleisöstä seuraamasta näitä tapahtumia suorana tai nauhoitettuna lähetyksenä maksuttoman television kautta. Jos näin tapahtuu, kyseisen jäsenvaltion on laadittava luettelo sellaisista kansallisista tai muista kuin kansallisista tapahtumista, joilla se katsoo olevan erityistä yhteiskunnallista merkitystä. Näin menetellessään jäsenvaltion on toimittava selkeästi ja avoimesti sekä hyvissä ajoin. Sen on myös määritettävä, onko ohjelma näistä tapahtumista lähetettävä kokonaan tai osittain suorana lähetyksenä vai kokonaan tai osittain nauhoitettuna lähetyksenä, jos se on tarpeen tai asianmukaista yleisen edun mukaisista käytännön syistä.

2. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle viipymättä 1 kohdan nojalla toteutetuista tai toteutettavista toimenpiteistä. Komissio varmistaa kolmen kuukauden kuluessa ilmoituksesta, että toimenpiteet ovat yhteisön

oikeuden mukaisia, ja ilmoittaa niistä muille jäsenvaltioille. Komissio pyytää lausunnon 23 a artiklan nojalla perustetulta [yhteys] komitealta, [joka muodostuu jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajista]. Se julkaisee toteutetut toimenpiteet viipymättä Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä ja vähintään kerran vuodessa vahvistetun luettelon jäsenvaltioiden toteuttamista toimenpiteistä.

3. Jäsenvaltioiden on lainsäädäntönsä puitteissa asianmukaisin keinoin varmistettava, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat eivät käytä tämän direktiivin julkaisemisen jälkeen hankkimiaan yksinoikeuksia tavalla, joka estää merkittävää osaa toisen jäsenvaltion yleisöstä seuraamasta tapahtumia, jotka toinen jäsenvaltio on määritellyt edeltävissä kohdissa tarkoitetulla tavalla, kokonaan tai osittain suorana lähetyksenä tai, jos on tarpeen tai asianmukaista yleisen edun mukaisista käytännön syistä, kokonaan tai osittain nauhoitettuna lähetyksenä maksuttoman television kautta tapahtumia, jotka on tässä toisessa jäsenvaltiossa määritelty 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla."

9. Direktiivin 1 artiklan b alakohdan mukaan "lähetystoiminnan harjoittajalla" tarkoitetaan "luonnollista tai oikeushenkilöä, jolla on toimituksellinen vastuu a alakohdassa tarkoitettujen televisio-ohjelmien lähetysaikojen suunnittelusta ja joka lähettää televisio-ohjelmia tai lähetyttää niitä kolmansien osapuolten toimesta".

II Tosiseikat

10. Valituksenalaisessa tuomiossa on selostettu seuraavat tosiseikat, jotka ovat mielestäni välttämättömiä komission tekemään valitukseen liittyvien oikeudellisten ongelmien ymmärtämiseksi.

11. Infront hankkii, hallinnoi ja myy urheilutapahtumien televisiointioikeuksia ja ostaa yleensä nämä oikeudet näiden tapahtumien järjestäjiltä. Se myy näin hankitut oikeudet edelleen lähetystoiminnan harjoittajille.

12. Infrontin emoyhtiö, joka oli hankkinut FIFA:lta 1,4 miljardin Sveitsin frangin suuruista vähimmäiskorvausta vastaan yksinoikeuden lähettää FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelut Saksan liittotasavaltaa lukuun ottamatta Euroopan mantereen valtioihin sekä Venäjän liittotasavaltaan, muihin entisiin neuvostotasavaltoihin ja Turkkiin, luovutti tämän yksinoikeuden Infrontille.

13. Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti komissiolle 25.9.1998 sekä tämän jälkeen 5.5.2000 päivätyllä kirjeellä direktiivin 3 a

artiklan 1 kohdan mukaisesti toteutetuista toimenpiteistä, joihin sisältyi luettelo tämän valtion kannalta yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista.

14. Infront väitti 14.7.2000 päivätyssä komissiolle osoitetussa kirjeessä, että Yhdistyneen kuningaskunnan laatimaa luetteloa ei voida hyväksyä, koska se ei ole direktiivin 3 a artiklan eikä muidenkaan yhteisön oikeuden säännösten mukainen. Se vetosi muun muassa siihen, että kyseistä luetteloa ei ollut laadittu selkeän ja avoimen menettelyn mukaisesti, että kyseinen luettelo sisälsi tapahtumia, joilla ei ollut erityistä yhteiskunnallista merkitystä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, että kansallista ja yhteisön lausuntomenettelyä rasittivat vakavat puutteet, minkä lisäksi se huomautti kyseessä olevan lainsäädännön takautuvuudesta.

15. Komission koulutus- ja kulttuuripääosaston pääjohtaja osoitti 28.7.2000 Yhdistyneelle kuningaskunnalle kirjeen, jossa hän totesi, että komissio ei vastusta tämän jäsenvaltion ilmoittamia toimenpiteitä, jotka koskevat Yhdistyneessä kuningaskunnassa kansallisesti merkittävien tapahtumien televisiointia.

16. Infront ilmoitti 7.11.2000 päivätyllä kirjeellä komissiolle saaneensa tiedon tästä hyväksymisestä ja totesi omistusoikeuttaan loukatun.

17. Komissio julkaisi 18.11.2000 direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan mukaisesti kyseiset toimenpiteet. Nämä toimenpiteet käsittävät otteita Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännöstä sekä luettelon tämän jäsenvaltion kannalta yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, joihin sisältyvät FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelut.

18. Vastauksena Infrontin 7.12. ja 22.12.2000 päivätyillä kirjeillään esittämiin pyyntöihin kyseinen toimielin ilmoitti sille 22.1.2001 päivätyllä kirjeellään, että Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamia toimenpiteitä koskeva tutkintamenettely oli päättynyt ja että tapahtumaluettelon katsottiin olevan yhteisön oikeuden mukainen.

III Oikeudenkäyntimenettely

19. Infront nosti 12.2.2001 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati kyseistä tuomioistuinta kumoamaan kokonaan tai osittain direktiivin 3 a artiklan nojalla tehdyn komission päätöksen Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden toteamisesta yhteisön oikeuden mukaisiksi.

20. Komissio esitti 11.6.2001 oikeudenkäyntiväitteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan nojalla.

21. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti käsitellä oikeudenkäyntiväitteen pääasian yhteydessä. Lisäksi se hyväksyi Tanskan kuningaskunnan, Ranskan tasavallan, Yhdistyneen kuningaskunnan sekä Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston väliintulijoiksi tukemaan komission vaatimuksia.

22. Tanskan kuningaskunta peruutti väliintulonsa. Neuvosto ei ole toimittanut kirjelmää.

IV Valituksenalainen tuomio

23. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalainen toimi oli 28.7.2000 päivätty kirje, jossa komissio ilmoitti Yhdistyneelle kuningaskunnalle tämän jäsenvaltion direktiivin 3 a artiklan nojalla toteuttamien toimenpiteiden olevan yhteisön oikeuden mukaisia.

24. Se muistutti, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa tarkoitettuja, kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat muodostaan riippumatta sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi. [5]

25. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalaisella kirjeellä on jäsenvaltioihin kohdistuvia oikeusvaikutuksia, koska sen mukaan komissiolle ilmoitetut toimenpiteet julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, ja että tämä julkaiseminen käynnistää direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa tarkoitetun vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn. Se totesi, että tämän julkaisemisen avulla muut jäsenvaltiot voivat saada nämä toimenpiteet tietoonsa ja noudattaa niille tässä säännöksessä asetettuja velvoitteita. [6]

26. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan direktiivin 3 a artiklan 2 kohdassa annetaan komissiolle päätöksentekotoimivaltaa, vaikka tässä säännöksessä ei nimenomaisesti todeta, että komissio tekee ”päätöksen”. [7]

5 – Tuomion 89 kohta.
6 – Tuomion 94 ja 95 kohta.
7 – Tuomion 107 kohta.

27. Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli Infrontin asiavaltuutta. Se katsoi seuraavilla perusteilla, että riidanalainen kirje koski Infrontia suoraan ja erikseen.

A *Kysymys siitä, koskeeko toimi Infrontia suoraan*

28. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi aluksi vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenevän, että jotta yhteisön toimi koskisi EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla suoraan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, edellytetään, että toimella on välittömiä vaikutuksia tämän oikeusasemaan ja että sen toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välittävien sääntöjen soveltamista. [8]

29. Tämän jälkeen se tutki tämän oikeuskäytännön perusteella, koskiko riidanalainen toimi Infrontia suoraan molemmissa sen kanteessa mainituissa tilanteissa, eli ensinnäkin tilanteessa, jossa se myisi FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen televisiointioikeudet, jotka sillä on vuosille 2002 ja 2006, Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövallan piiriin kuuluvalle lähetystoiminnan harjoittajalle näiden otteluiden lähettämiseksi kyseisessä jäsenvaltiossa, ja toiseksi tilanteessa, jossa se haluaisi luovuttaa nämä oikeudet johonkin muuhun jäsenvaltioon sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle.

30. Ensimmäisen tilanteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalainen toimi ei koskenut Infrontia suoraan, koska se, että komissio hyväksyy Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet, ei vaikuta niiden sovellettavuuteen tässä jäsenvaltiossa. [9]

31. Se totesi tältä osin, että nämä toimenpiteet olivat tulleet voimaan kyseisessä jäsenvaltiossa ennen kuin niistä ilmoitettiin komissiolle, ja ne olivat näin ollen voineet tuottaa oikeusvaikutuksia tässä jäsenvaltiossa ennen kuin niistä ilmoitettiin. Se päätteli tästä, että komissio ei ole voinut riidanalaisella kirjeellä myöntää Yhdistyneelle kuningaskunnalle ennakkolupaa toteuttaa kyseiset toimenpiteet eikä myöskään hyväksyä näiden toimenpiteiden takautuvaa pysyttämistä voimassa, vaan se on ainoastaan antanut tälle jäsenvaltiolle luvan hyötyä siitä, että muut jäsenvaltiot tunnustavat nämä toimenpiteet vastavuoroisesti. [10]

32. Toisen tilanteen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että muun jäsenvaltion kuin Yhdistyneen kuningaskun-

8 – Tuomion 130 kohta.

9 – Tuomion 133 kohta.

10 – Tuomion 134 ja 135 kohta.

nan, jonka alueelle Infrontin lähetysoikeudet hankkinut lähetystoiminnan harjoittaja on sijoittautunut, on taattava, että tämä lähetystoiminnan harjoittaja ei jätä huomiotta komission hyväksymiä toimenpiteitä ja että tämä velvollisuus perustuu riidanalaiseen kirjeeseen, joka pätevöittää nämä toimenpiteet tuosta hetkestä lähtien siinä tarkoituksessa, että muut jäsenvaltiot voivat tunnustaa ne vastavuoroisesti. [11]

33. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli tästä, että esillä oleva asia poikkeaa asiassa DSTV vastaan komissio 13.12.2000 annetusta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta, [12] johon komissio on vedonnut ja joka koskee direktiivin 2 a artiklan 2 kohdan toista alakohtaa, jossa säädetään jälkikäteisvalvonnasta sen selvittämiseksi, ovatko jäsenvaltion toteuttamat toimenpiteet muista jäsenvaltioista tulevien televisiolähetysten esittämisen kieltämiseksi alueellaan yhteisön oikeuden mukaisia.

34. Se totesi lisäksi, että riidanalaisessa kirjeessä ei jätetä kansallisille viranomaisille näiden toimenpiteiden julkaisemisen jälkeen lainkaan harkintavaltaa velvoitteidensa noudattamisen yhteydessä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että ”vaikka kukin jäsenvaltio määrittää sitä valvontaa, jota kansallisten viranomaisten on harjoitettava vastavuoroista tunnustamista koskevan menettelyn yhteydessä, koskevat yksityiskohtaiset säännöt lainsäädännössään, jolla direktiivin 3 a artiklan 3 kohta saatetaan osaksi kansallista oikeusjärjestelmää, – – näiden viranomaisten on taattava se, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat jäsenvaltion komission hyväksymissä ja Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaisemissa toimenpiteissä määrittämiä, kyseessä olevien tapahtumien lähettämistä koskevia edellytyksiä.” [13]

35. Tämän jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli komission väitettä, jonka mukaan ainoastaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla lähetystoiminnan harjoittajilla on intressi ostaa Infrontilta FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuotteluiden lähetysoikeudet.

36. Komissio väitti, että vaikka sen toteuttaman ilmoitettujen toimenpiteiden alustavan tutkimuksen perusteella muiden jäsenvaltioiden olisi taattava, että niiden toimivallan piiriin kuuluvan lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat luetteloa yhteiskunnallisesti erityisen merkittävistä tapahtumista, tällä ei ole käsiteltävänä olevassa asiassa merkitystä. Kyseisen toimielimen mukaan ei voida kuvitella, että Infront luovuttaisi Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevien televisiointioikeuksiensa lisenssejä sellaiselle lähetystoiminnan harjoittajalle, joka ei ole sijoittautunut Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, sillä nämä oikeudet luovutetaan kansallisen oikeuden mukaisesti. Kansallisella tasolla

11 – Tuomion 138–143 kohta.

12 – Asia T-69/99 (Kok. 2000, s. II-4039).

13 – Tuomion 146 kohta.

lähetystoiminnan harjoittajien tulot koostuvat kansalliselle yleisölle suunnatusta mainonnasta, kansallisista lisenssimaksuista tai kansallisista maksutelevisiotilauksista. Koska näiden toimijoiden intressissä on näin ollen tarjota lähetyksiä kansalliselle yleisölle, ainoastaan sellaiset lähetystoiminnan harjoittajat, jotka ovat kosketuksissa suureen osaan maan väestöä, suostuvat komission mukaan ostamaan Infrontin hallussa olevia televisiointioikeuksia erittäin korkealla hinnalla. Koska näiden oikeuksien potentiaalisia lisenssinhaltijoita Yhdistyneen kuningaskunnan osalta ovat Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimivallan piiriin kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat, ainoastaan kansalliset toimenpiteet vaikuttavat näin ollen Infrontiin suoraan. [14]

37. Komissio huomautti vielä tältä osin, että televisiolähetysten markkinat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ovat Euroopan kilpailluimpia ja että 25 prosentilla alalla toimivista lähetystoiminnan harjoittajista on lisenssi Yhdistyneessä kuningaskunnassa. [15]

38. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi seuraavaa:

”147 Komission sen väitteen osalta, jonka mukaan ainoastaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneilla lähetystoiminnan harjoittajilla on intressi ostaa [Infrontilta] FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden lähetysoikeudet näiden otteluiden lähettämiseksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on todettava, että tällainen oletus poistaa direktiivin 3 a artiklan 3 kohdalta tehokkaan vaikutuksen täysin. On näet huomautettava, että direktiivin 97/36 18 ja 19 perustelukappaleen mukaan tämän artiklan tavoitteena on taata yleisölle sellaisten televisiolähetysten, joiden jäsenvaltiot katsovat olevan yhteiskunnallisesti erityisen merkittäviä, vapaa saatavuus ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella velvoittaa jäsenvaltiot varmistamaan, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat noudattavat toisen jäsenvaltion laatimia tapahtumaluetteloita, jotta merkittävää osaa toisen jäsenvaltion yleisöstä ei estetä seuraamasta tämän toisen jäsenvaltion nimeämiä tapahtumia.

148 Tosiseikat, joiden perusteella House of Lords on [25.7.2001] antanut tuomion – – asiassa R vastaan ITC, ex parte TV Danmark 1 Ltd ([2001] UKHL 42), vaikka ne liittyvät Tanskan kuningaskunnan nimeämiin tapahtumiin, vahvistavat sen, että on olemassa tilanteita, joissa käynnistetään direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa perustettu vastavuoroista tunnustamista koskeva menettely. Lisäksi komissio toteaa vuoden 2001 kolmannessa direktiivin soveltamista koskevassa kertomukses-

14 – Tuomion 120 kohta.
15 – Tuomion 121 kohta.

saan neuvostolle, Euroopan parlamentille ja [Euroopan] talous- ja sosiaalikomitealle (KOM/2001/009 lopullinen), että Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaan kuuluvat lähetystoiminnan harjoittajat ovat lähettäneet Tanskan kuningaskunnan luetteloon sisältyviä tapahtumia kolmeen otteeseen siten, että merkittävää osaa Tanskan yleisöstä on estetty seuraamasta näitä tapahtumia.

149 Näissä olosuhteissa ja huolimatta komission väitteistä, jotka eivät ole perusteltuja ja jotka liittyvät Yhdistyneen kuningaskunnan televisiolähetysmarkkinoiden erityisluonteeseen (ks. [valituksenalaisen tuomion] 121 kohta), ei voida katsoa, että FIFA:n maailmanmestaruuskisojen loppuotteluiden televisiolähetyksiä tässä jäsenvaltiossa koskevia oikeuksia hankkisivat väistämättä tähän jäsenvaltioon sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat."

39. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätteli edellä esitetystä, että riidanalainen kirje koskee Infrontia suoraan, koska se mahdollistaa sen, että muut jäsenvaltiot tunnustavat vastavuoroisesti Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamat toimenpiteet.

B *Kysymys siitä, koskeeko toimi Infrontia erikseen*

40. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti aluksi, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan niitä erikseen ainoastaan, jos päätös vaikuttaa niiden asemaan tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella ne erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu.

41. Tämän jälkeen se totesi, että Infrontilla on hallussaan yksinoikeudella vuosien 2002 ja 2006 osalta Yhdistyneen kuningaskunnan laatimassa ja komission hyväksymässä erityisen merkittävien tapahtumien luettelossa mainittujen FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuotteluiden televisiointioikeudet ja että muiden jäsenvaltioiden lainkäyttövaltaan kuuluvien lähetystoiminnan harjoittajien on väistämättä tehtävä sopimus Infrontin kanssa, jolla on tämän tapahtuman lähetysoikeudet, saadakseen sitä koskevia televisiointilisenssejä. [16]

42. Se totesi, että Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamissa toimenpiteissä asetetaan

16 – Tuomion 160 ja 161 kohta.

näille lähetystoiminnan harjoittajille rajoituksia, jotka koskevat edellytyksiä, joilla ne voivat hankkia lähettämistä koskevia yksinoikeuksia, ja että vaikka nämä toimenpiteet eivät koske nimenomaisesti Infrontia, niillä rajoitetaan sen mahdollisuutta määrätä vapaasti oikeuksistaan. [17]

43. Se huomautti, että Infront on ostanut kyseiset oikeudet yksinoikeudella ennen direktiivin 3 a artiklan voimaantuloa ja sitä suuremmalla syyllä ennen riidanalaisen kirjeen laatimista, minkä vuoksi tämä kirje koskee Infrontia tietyn sille tunnusomaisen erityispiirteen vuoksi. [18]

C *Aineellinen kysymys*

44. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että riidanalaisella toimella oli rikottu olennaisia muotomääräyksiä, koska se oli annettu ilman, että komission jäsenten kollegio olisi käsitellyt asiaa, ja koska riidanalaisen kirjeen allekirjoittanut pääjohtaja ei ollut saanut kollegiolta nimenomaista valtuutusta. [19]

45. Valituksenalaisen tuomion tuomiolauselman mukaan komission Yhdistyneelle kuningaskunnalle lähettämään kirjeeseen sisältyvä komission päätös kumotaan, kanne hylätään muilta osin, Ranskan tasavalta, Yhdistynyt kuningaskunta ja parlamentti velvoitetaan korvaamaan Infrontille niiden väliintulosta aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, komissio velvoitetaan korvaamaan Infrontin oikeudenkäyntikulut lukuun ottamatta edellä tarkoitettuja oikeudenkäyntikuluja ja väliintulijat vastaavat kukin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

V Valitus

46. Komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion, lausumaan kanteesta, jonka Infront nosti tähän tuomioon johtaneessa asiassa, ja jättämään sen tutkimatta sekä velvoittamaan Infrontin korvaamaan kyseisessä asiassa ja tässä muutoksenhaussa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

47. Infront vaatii ennen kaikkea valituksen hylkäämistä ja komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja se vaatii tämän korvausvelvollisuuden toteamista työjärjestyksen 69 artiklan 3 kohdan mukaisesti siinäkin tapauksessa, että valitus hyväksyttäisiin, sillä komissio on riitauttanut valituksenalaisen tuomion vain osittain.

17 – Tuomion 162–165 kohta.
18 – Tuomion 166 ja 167 kohta.
19 – Tuomion 177 kohta.

48. Komissio kiistää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnit, joiden mukaan riidanalainen toimi koskee Infrontia suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaisesti, jossa todetaan, että luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen. Tarkastelen näitä kahta väitettä peräkkäin.

A *Arviointi, jonka mukaan riidanalainen toimi koskee Infrontia suoraan*

1. Asianosaisten lausumat

49. Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole osoittanut, että asiassa olisi täytetty kaksi oikeuskäytännössä asetettua edellytystä, joiden mukaan riidanalaisen toimen täytyy vaikuttaa kantajan oikeusasemaan ja sen toimeenpanon on oltava puhtaasti automaattista.

50. Ensimmäisen edellytyksen osalta komissio väittää ensisijaisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole selittänyt, miten riidanalainen toimi vaikuttaisi muutoin kuin välillisesti Infrontin taloudelliseen asemaan.

51. Se väittää, että kyseisen toimen vaikutuksesta jäsenvaltioiden on asetettava lähetystoiminnan harjoittajille velvoitteita, jotka voivat saada viimeksi mainitut olemaan ostamatta ilmoitetuissa toimenpiteissä tarkoitettujen tapahtumien lähetysoikeuksia tai saada ne hankkimaan nämä oikeudet alempaan hintaan kuin siihen, jonka ne olisivat olleet valmiit maksamaan ilman näitä velvoitteita. Maksutelevisioyhtiö voisi luopua hankkimasta tällaisten tapahtumien lähetysoikeuksia, jos myös maksuttoman televisiolähetystoiminnan harjoittajan on lähetettävä ne 95 prosenttia Yhdistyneestä kuningaskunnasta kattavalla alueella. Infrontilla olisi siten vähemmän mahdollisia ostajia, ja se olisi tästä syystä huonommassa taloudellisessa asemassa. Kysymys on kuitenkin vain välillisistä taloudellisista vaikutuksista. Sen oikeusasema säilyisi muuttumattomana.

52. Toissijaisesti tilanteessa, jossa toimen vaikuttaminen kantajan taloudelliseen asemaan riittäisi siihen, että se koskee sitä suoraan, komissio arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se ole selostanut riidanalaisen toimen todellisia taloudellisia vaikutuksia Infrontin kaltaisen välittäjän kannalta. Tosiasiassa nämä vaikutukset olisivat täysin epävarmoja, koska komission tietojen mukaan ei ole koskaan ollut muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunutta lähetystoiminnan harjoittajaa, joka olisi ollut valmis maksamaan Infrontin suorittamaa summaa oikeudesta lähettää FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelut viimeksi mainitussa valtiossa. Sikäli kuin lähe-

tystoiminnan harjoittajan tulot ovat peräisin kansalliselle yleisölle suunnatusta mainonnasta, kansallisista lisenssimaksuista tai kansallisista maksutelevisiotilauksista, mahdollisen ostajan pitäisi tällaisen investoinnin tehdäkseen voida lähettää ohjelmaa riittävän kattavasti Yhdistyneen kuningaskunnan alueella tai olla halukas muuttamaan toimintaansa tämänsuuntaisesti.

53. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on näin ollen tehnyt komission mielestä oikeudellisen virheen, kun se ei ole edellyttänyt Infrontin esittävän todisteita kyseisistä taloudellisista vaikutuksista ja kun se on antanut ymmärtää, että komissio ei ollut perustellut väitteitään Yhdistyneen kuningaskunnan televisiolähetysmarkkinoiden erityisluonteesta. Lisäksi todetessaan, että tämä komission kanta estää direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan tehokkaan vaikutuksen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut väärin kyseistä säännöstä, sillä se merkitsisi, että jokaisen jäsenvaltion määrittämän tapahtuman osalta muissa jäsenvaltioissa olisi väistämättä lähetystoiminnan harjoittajia, jotka voisivat ostaa kyseisen tapahtuman lähettämistä koskevat yksinoikeudet ensin mainitussa valtiossa.

54. Toisen edellytyksen osalta, jonka mukaan riidanalaisen toimen toimeenpanon on oltava puhtaasti automaattista ja perustuttava yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä se saa edellyttää välittävien sääntöjen soveltamista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission mukaan jättänyt huomiotta direktiivin 3 a artiklan 3 kohdan vaikutuksen.

55. Komission mukaan tapahtumat ja niiden lähetystapa joko suorana taikka kokonaan tai osittain nauhoitettuna lähetyksenä määritellään toki ilmoituksen tekevässä jäsenvaltiossa ja siten päätöksessä, jossa näiden toimenpiteiden todetaan olevan yhteisön oikeuden mukaisia. Toisin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 146 kohdassa, tämä päätös ei kuitenkaan estä kansallisia viranomaisia käyttämästä harkintavaltaansa, kun ne panevat velvoitteitaan täytäntöön. Ilmoituksen tekevän jäsenvaltion määrittämien velvoitteiden täytäntöönpano riippuu pitkälti lainsäädännöstä ja toimivaltaisten kansallisten viranomaisten näkemyksestä.

56. Nämä erot ilmenevät asiasta TV Danmark 1, jossa Court of Appeal ja House of Lords antoivat tuomion, joka koski Tanskan kuningaskunnan yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien osalta määrittelemien velvoitteiden täytäntöönpanoa Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

57. Yhdistyneen kuningaskunnan järjestelmässä riittää, että suurimman osan ilmoituksen tehneen jäsenvaltion väestöstä kattavan maksuttoman televisiolähetystoiminnan harjoittajalla on ollut tasavertainen mahdol-

lisuus ostaa kyseiset yksinoikeudet. Tanskan järjestelmässä lähettämistä koskevat yksinoikeudet ostanut lähetystoiminnan harjoittaja voi sen sijaan käyttää näitä yksinoikeuksia ainoastaan, jos se pystyy toteuttamillaan toimenpiteillä varmistamaan riittävän kattavan televisioinnin muiden lähetystoiminnan harjoittajien välityksellä, jollei se voi osoittaa, ettei se ole kohtuudella mahdollista.

58. Komission mukaan olisi näin ollen virheellistä väittää, että direktiivin 3 a artiklan 2 kohdan nojalla tehdyn komission päätöksen soveltaminen olisi puhtaasti automaattista ja perustuisi pelkästään yhteisön lainsäädäntöön.

59. Infront kiistää tämän arvioinnin ja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut riidanalaisen toimen koskevan sitä suoraan.

2. Asian arviointi

60. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, jotta yhteisön toimi koskisi suoraan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, edellytetään, että toimella on välittömiä vaikutuksia tämän oikeusasemaan ja että sen toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välittävien sääntöjen soveltamista. [20]

61. Komissio arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, ettei se ole osoittanut molempien näistä edellytyksistä täyttyneen.

62. Tarkastellessaan ensinnäkin riidanalaisen toimen vaikutuksia Infrontin asemaan komissio väittää ensisijaisesti, että tällä toimella on ainoastaan välillisiä taloudellisia vaikutuksia tähän yhtiöön ja että sen oikeusasema säilyy muuttumattomana. Olen tästä eri mieltä seuraavilla perusteilla.

63. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 165 kohdassa, Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamilla toimenpiteillä ja siten riidanalaisella toimella rajoitetaan Infrontin mahdollisuutta määrätä vapaasti FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen lähetysoikeuksistaan vuosille 2002 ja 2006. Kyseisen toimen perusteella Infront ei voi myöntää näitä lähetysoikeuksia koskevaa yksinoikeutta muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittau-

20 – Asia C-386/96 P, Dreyfus v. komissio, tuomio 5.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2309, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

tuneelle maksutelevisiokanavalle, joka haluaisi lähettää tämän tapahtuman kyseisessä valtiossa. Sillä on velvollisuus varmistaa, että kyseiset oikeudet ovat saatavilla myös suuren osan Yhdistyneen kuningaskunnan väestöstä kattavan maksuttoman televisiolähetystoiminnan harjoittajalle.

64. Riidanalaisen toimen vaikutus Infrontin asemaan ei näin ollen ilmene ainoastaan puhtaasti taloudellisena vahinkona, eli FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuotteluja vuosina 2002 ja 2006 koskevien lähetysoikeuksien markkina-arvon alenemisena. Se ilmenee myös sen omistusoikeuden loukkauksena, kun sen oikeutta myöntää yksinoikeuslisenssejä rajoitetaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on näin ollen mielestäni perustellusti katsonut, että riidanalainen toimi vaikutti Infrontin oikeusasemaan oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla.

65. Komissio väittää lisäksi toissijaisesti, että riidanalaisella toimella ei todellisuudessa ole vaikutuksia Infrontiin, koska ei ole olemassa muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunutta lähetystoiminnan harjoittajaa, joka voisi hankkia FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen lähetysoikeudet lähettääkseen kyseiset ottelut viimeksi mainitussa valtiossa. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on sen mukaan kääntänyt todistustaakan antaessaan ymmärtää, että komission on näytettävä nämä tosiseikat, ja tehnyt oikeudellisen virheen direktiivin 3 a artiklan sisältöä arvioidessaan.

66. Mielestäni näillä komission perusteluilla pikemminkin kyseenalaistetaan se, oliko Infrontilla oikeussuojan tarvetta, eikä niinkään sitä edellytystä, jonka mukaan tämän toimen on koskettava sitä suoraan. Nämä perustelut johtavat nimittäin väitteeseen, jonka mukaan riidanalaisen toimen kumoamisesta ei olisi mitään hyötyä Infrontille, sillä sen lähetysoikeuksille ei kuitenkaan olisi mahdollista ostajaa Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolella.

67. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa asetettujen edellytysten lisäksi yhteisön toimen riitauttavalla oikeussubjektilla on oltava oikeussuojan tarve eli intressi saada kyseinen toimi kumotuksi. Tämä edellyttää, että kanne on omiaan lopputuloksensa kautta tuottamaan sen nostajalle jotakin hyötyä. [21]

68. Kuten komissio toteaa, kantajan on toki näytettävä, että sen nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä myös tämä

21 – Ks. erityisesti asia T-310/00, MCI v. komissio, tuomio 28.9.2004 (Kok. 2004, s. II-3253, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

edellytys täyttyy.[22] Oikeussuojan tarve on lisäksi ehdoton prosessinedellytys.[23] Komissio saattoi myös perustellusti väittää, ettei direktiivin 3 a artiklan 3 kohdasta voida päätellä, että jokaisen jäsenvaltion määrittämän tapahtuman osalta muissa jäsenvaltioissa olisi väistämättä lähetystoiminnan harjoittajia, jotka voisivat ostaa kyseisen tapahtuman lähettämistä koskevat yksinoikeudet ensin mainitussa valtiossa.

69. Direktiivin 3 a artiklalla käyttöön otetusta järjestelmästä nimittäin ilmenee, että jäsenvaltion, joka päättää käyttää tässä säännöksessä annettua mahdollisuutta ja laatia siten luettelon tapahtumista, jotka on lähetettävä sen alueella maksuttomalla televisiokanavalla, jota mahdollisimman moni voi seurata, on ehdottomasti ilmoitettava tämä luettelo komissiolle riippumatta siitä, voivatko toisen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat hankkia näiden tapahtumien lähettämistä koskevat yksinoikeudet.

70. En silti usko, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi kääntänyt todistustaakan tai tulkinnut väärin direktiivin 3 a artiklaa.

71. Vaikka, kuten edellä on todettu, todistustaakka oikeussuojan tarpeesta on yhteisön toimen kumoamista vaativalla yksityisellä oikeussubjektilla, tämä vaatimus ei kuitenkaan vapauta komissiota esittämästä näyttöä tosiseikoista, joihin se vetoaa, kuten ei muitakaan oikeudenkäynnin asianosaisia.

72. Komissio on esillä olevassa asiassa vedonnut Infrontin nostaman kanteen osalta esittämänsä oikeudenkäyntiväitteen yhteydessä siihen, että televisiolähetysten markkinat Yhdistyneessä kuningaskunnassa ovat Euroopan kilpailluimpia ja että 25 prosentilla lähetystoiminnan harjoittajista on lisenssi tässä jäsenvaltiossa. Komissio on näillä perusteilla väittänyt, että oli vaikea kuvitella Infrontin luovuttavan FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen televisiointioikeuksiaan muualle kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle.

73. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei mielestäni kääntänyt todistustaakkaa oikeussuojan tarpeen osalta, kun se totesi, että näitä väitteitä Yhdistyneen kuningaskunnan televisiolähetysmarkkinoiden erityisluonteesta ei voitu toteen näyttämättöminä ottaa huomioon.

22 – Asia 206/89 R, S v. komissio, määräys 31.7.1989 (Kok. 1989, s. 2841, 8 kohta).

23 – Em. asia MCI v. komissio, tuomion 45 kohta.

74. Komission tehtävänä oli perustella tällaisten väitteiden oikeutus, varsinkin kun Infront oli kiistänyt ne ja maininnut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa useita mahdollisia sen lähetysoikeuksien hankkijoita, jotka ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan.

75. Valituksenalaisen tuomion perustelu, jonka mukaan komission kyseinen väite estää direktiivin 3 a artiklan tehokkaan vaikutuksen, ei mielestäni merkitse tämän säännöksen virheellistä tulkintaa.

76. Tämä perustelu on nimittäin vastaus valituksenalaisen tuomion 120 kohdassa selostettuihin komission väitteisiin, joiden mukaan ainoastaan sellaiset lähetystoiminnan harjoittajat, jotka ovat kosketuksissa suureen osaan kansallista yleisöä ja näin ollen sijoittautuneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, suostuisivat ostamaan Infrontin hallussa olevia lähettämistä koskevia yksinoikeuksia, kun otetaan huomioon, että lähetystoiminnan harjoittajien tulot ovat peräisin kansalliselle yleisölle suunnatusta mainonnasta, kansallisista lisenssimaksuista tai kansallisista maksutelevisiotilauksista.

77. Väittäessään siten, että FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen kaltaisten urheilutapahtumien lähettämistä koskevien yksinoikeuksien erittäin korkea hinta sekä lähetystoiminnan harjoittajien tulonlähteet huomioon ottaen ainoastaan direktiivin 3 a artiklassa annettua mahdollisuutta käyttäneen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat voivat todellisuudessa ostaa nämä oikeudet, komissio kyseenalaistaa tällä säännöksellä käyttöön otetun vastavuoroisen tunnustamismenettelyn todellisen hyödyn.

78. Jos ainoastaan määrättyjen urheilutapahtumien lähettämisestä koko väestölle päättäneen jäsenvaltion alueelle sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat voisivat hankkia tällaisten tapahtumien lähettämistä koskevat yksinoikeudet, direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa säädetty menettely, jonka tarkoituksena on saada muiden jäsenvaltioiden alueelle sijoittautuneet lähetystoiminnan harjoittajat noudattamaan tämän jäsenvaltion toteuttamia toimenpiteitä, olisi hyödytön.

79. Toisin kuin komissio väittää valituksessaan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei siis ole todennut, että direktiivin 3 a artiklan 3 kohta merkitsisi sitä, että jäsenvaltion määrittämän jokaisen tapahtuman osalta olisi väistämättä muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita lähetystoiminnan harjoittajia, jotka voisivat ostaa kyseisen tapahtuman lähettämistä koskevat yksinoikeudet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi komission väitteeseen, jonka mukaan senkaltaisten urheilutapahtumien, joiden lähetysoi-

keudet Infrontilla on, lähettämistä koskeville yksinoikeuksille ei olisi muita mahdollisia ostajia kuin kansalliset lähetystoiminnan harjoittajat.

80. Tästä seuraa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole jättänyt osoittamatta, että edellytys, jonka mukaan riidanalainen toimi vaikuttaa Infrontin oikeusasemaan, on täyttynyt.

81. Tarkasteltaessa toiseksi jälkimmäistä oikeuskäytännössä vahvistettua edellytystä, jonka mukaan riidanalaisen toimen toimeenpanon on oltava puhtaasti automaattista ja perustuttava yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä se saa edellyttää välittävien sääntöjen soveltamista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei mielestäni ole liioin tehnyt oikeudellista virhettä arvioidessaan tämänkin edellytyksen täyttyneen.

82. Kuten komissio toteaa, direktiivin 3 a artiklan 3 kohdassa annetaan toki muille jäsenvaltioille harkintavaltaa jäsenvaltion toteuttamien ja komission julkaisemien toimenpiteiden toteuttamisessa. Tällä harkintavallalla ei kuitenkaan voida kyseenalaistaa Infrontin asiavaltuutta.

83. Tätä edellytystä tutkittaessa on arvioitava kantajan oikeusasemaan kohdistuvien vaikutusten ja kantajan kumottavaksi vaatiman yhteisön toimen välistä syy-yhteyttä. Oikeuskäytännössä asetettu edellytys täyttyy, kun nämä vaikutukset ovat suoraan seurausta itse toimesta. Näin on oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kyseisellä toimella velvoitetaan ne, joille se on osoitettu, saamaan aikaan tällaisia vaikutuksia [24] tai kun niillä, joille toimi on osoitettu, on vain teoreettinen mahdollisuus olla ryhtymättä siinä edellytettyihin toimenpiteisiin ja olla saamatta aikaan tällaisia vaikutuksia, koska heidän tahdostaan ryhtyä sen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole epäilystäkään. [25]

84. Esillä olevassa asiassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti katsonut valituksenalaisen tuomion 146 kohdassa, että riidanalaisessa toimessa ei jätetä lainkaan harkintavaltaa niille, joille se on osoitettu, koska ne velvoitetaan saamaan aikaan siinä todetut vaikutukset Infrontin oikeusasemaan.

85. Kuten edellä on todettu, nämä vaikutukset muodostuvat siitä, että sen mahdollisuutta luovuttaa FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelujen lähettämistä koskevat yksinoikeudet muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneelle lähetystoiminnan harjoittajalle rajoitetaan. Nämä vaikutukset ovat hyvinkin välitöntä seurausta riidanalaisesta toimesta, sillä ne perustuvat suoraan Yhdis-

24 – Em. asia Dreyfus v. komissio, tuomion 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

25 – Ks. edellä alaviitteessä 24 mainitun tuomion 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

tyneen kuningaskunnan toteuttamiin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on tämän tapahtuman lähettäminen sen alueella maksuttomalla televisiokanavalla, jota suuri osa väestöä pystyy seuraamaan.

86. Näiden seikkojen perusteella katson, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointiin, jonka mukaan riidanalainen toimi koskee Infrontia suoraan, ei liity oikeudellista virhettä ja että komission valitus on tältä osin hylättävä perusteettomana.

B *Arviointi, jonka mukaan toimi koskee Infrontia erikseen*

1. Asianosaisten lausumat

87. Komissio väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättelyä on vaikea ymmärtää.

88. Komission mukaan riidanalainen toimi koskee Infrontia ainoastaan yksinoikeuksien objektiivisena haltijana, joka on hankkinut lähetysoikeudet yhteen Yhdistyneen kuningaskunnan toimenpiteissä tarkoitettuun tapahtumaan. Se huomauttaa, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole todennut riidanalaisen toimen muodostavan haltijoiden kannalta useita yksittäispäätöksiä. Se korostaa, että tämä toimi koskee ainoastaan lähetystoiminnan harjoittajia ja että siinä asetetaan velvoitteita ainoastaan viimeksi mainituille. Oikeuksien haltijoille aiheutuu ainoastaan taloudellisia seurauksia, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aikaisempien tapauksien yhteydessä katsonut, ettei se ole riittävää yksityisen oikeussubjektin yksilöimiseksi. [26] Komissio katsoo tältä osin, että nyt esillä oleva asia poikkeaa asiassa Piraiki-Patraiki ym. vastaan komissio, [27] asiassa Extramet Industrie vastaan neuvosto [28] ja asiassa Codorniu vastaan neuvosto [29] annetuista tuomioista, jotka koskivat erityistilanteita.

89. Komissio väittää, ettei Infrontin asema eroa Yhdistyneen kuningaskunnan määrittämien eri tapahtumien lähettämistä koskevien muiden yksinoikeuksien haltijoiden asemasta. Infront on ottanut tavanomaisen taloudellisen riskin, mikä ei riitä kanneoikeuden saamiseen.

90. Komissio vetoaa lopuksi siihen, että Infront olisi voinut riitauttaa Yhdistyneen

26 – Komissio viittaa asiaan T-113/99, Galileo ja Galileo International v. neuvosto, määräys 15.12.2000 (Kok. 2000, s. II-4141) ja asiaan T-43/98, Emesa Sugar v. neuvosto, tuomio 6.12.2001 (Kok. 2001, s. II-3519).

27 – Asia 11/82, tuomio 17.1.1985 (Kok. 1985, s. 207).

28 – Asia C-358/89, tuomio 16.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2501).

29 – Asia C-309/89, tuomio 18.5.1994 (Kok. 1994, s. I-1853, Kok. Ep. XV, s. I-177).

kuningaskunnan toimenpiteet kyseisen valtion tuomioistuimissa, joten sen kanteen tutkimatta jättäminen yhteisön lainkäyttöelimessä ei estäisi sitä saamasta asiaansa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

91. Infront kiistää komission väitteet ja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustellusti todennut riidanalaisen toimen koskevan sitä erikseen.

2. Asian arviointi

92. En jaa komission näkemystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustelujen epäselvyydestä saati sisällöstä.

93. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti aluksi perustellusti, että muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan niitä erikseen ainoastaan, jos päätös vaikuttaa niiden asemaan tiettyjen niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä erottuvat kaikista muista ja ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin ne, joille kyseinen päätös on osoitettu. [30]

94. Tämän jälkeen se totesi Infrontin täyttävän tämän edellytyksen, ja sen arviointi perustui ennen kaikkea seuraaviin kolmeen seikkaan. Ensinnäkin Infrontilla on hallussaan yksinoikeudella televisiointioikeudet vuosien 2002 ja 2006 FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuotteluihin, jotka kuuluvat Yhdistyneen kuningaskunnan laatimassa ja komission riidanalaisella toimella hyväksymässä yhteiskunnallisesti erityisen merkittävien tapahtumien luettelossa yksilöityihin tapahtumiin. Toiseksi se on hankkinut nämä oikeudet ennen kyseisen toimen antamista ja jopa ennen direktiivin 3 a artiklan voimaantuloa. Kolmanneksi, vaikka kyseistä toimea ei olekaan osoitettu Infrontille, sillä rajoitetaan sen mahdollisuutta määrätä vapaasti kyseisistä oikeuksista muuhun jäsenvaltioon kuin Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneen lähetystoiminnan harjoittajan kanssa.

95. Mielestäni tähän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointiin ei liity minkäänlaista oikeudellista virhettä.

96. Oikeuskäytännöstä nimittäin seuraa, että jotta yhteisön toimen voitaisiin katsoa koskevan erikseen yksityistä oikeussubjektia,

30 – Em. asia Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomion 11 kohta.

jolle sitä ei ole osoitettu, tämä on täytynyt yksilöidä tai tämän on täytynyt olla yksilöitävissä kyseisen toimen antamisajankohtana.[31] Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnista ilmenee, että Infront oli täysin komission yksilöitävissä, kun riidanalainen toimi annettiin, sillä kyseisellä yhtiöllä oli yksinoikeus lähettää vuosien 2002 ja 2006 FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen loppuottelut, jotka kuuluvat Yhdistyneen kuningaskunnan ilmoittamien toimenpiteiden luettelossa yksilöityihin tapahtumiin.

97. Vaikka, kuten komissio toteaa, puhtaasti taloudellinen vahinko ei lähtökohtaisesti riitä antamaan yksityiselle oikeussubjektille oikeutta nostaa kumoamiskanne yhteisön toimesta, on huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole katsonut riidanalaisen toimen koskevan Infrontia erikseen pelkästään sillä perusteella, että siitä aiheutui sille haitallisia taloudellisia seurauksia. Se totesi valituksenalaisen tuomion 165 kohdassa, että kyseisellä toimella rajoitettiin Infrontin mahdollisuutta luovuttaa vapaasti yksinoikeus kyseisen tapahtuman lähettämiseen Yhdistyneen kuningaskunnan ulkopuolelle sijoittautuneelle maksutelevisiokanavalle, joka haluaisi lähettää kyseisen tapahtuman viimeksi mainitussa valtiossa.

98. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on toisin sanoen todennut, että riidanalainen toimi vaikutti Infrontin omistusoikeuteen.

99. Infrontin kanteen tutkittavaksi ottaminen voidaan mielestäni perustaa vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön, jonka mukaan yksityinen oikeussubjekti voi riitauttaa yhteisön toimen lainmukaisuuden, kun tällä toimella muutetaan kyseisen oikeussubjektin ennen toimen antamista hankkimia oikeuksia.

100. Yhteisöjen tuomioistuin otti tämän kannan edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft vastaan komissio antamassaan tuomiossa, jossa se katsoi ensimmäisen kerran, että jäsenvaltiolle osoitettu päätös saattoi koskea yksityistä oikeussubjektia erikseen.[32] Se teki tällaisen ratkaisun myös asiassa Bock

31 – Yhdistetyt asiat 106/63 ja 107/63, Toepfer ja Getreide-Import Gesellschaft v. komissio, tuomio 1.7.1965 (Kok. 1965, s. 525 ja 533); em. asia Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomion 21, 28 ja 31 kohta; asia C-152/88, Sofrimport v. komissio, tuomio 26.6.1990 (Kok. 1990, s. I-2477, 11 kohta); asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999 (Kok. 1999, s. I-769, 25–30 kohta); yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995 (Kok. 1995, s. II-2305, 67 kohta) ja asia T-47/00, Rica Foods v. komissio, tuomio 17.1.2002 (Kok. 2002, s. II-113, 41 kohta).

32 – Yhteisöjen tuomioistuin otti tutkittavaksi kahden saksalaisen viljantuontiyrityksen nostaman kanteen komission päätöksestä, jolla tälle jäsenvaltiolle annettiin taannehtivasti lupa toteuttaa suojatoimenpiteitä, joiden perusteella niiden hakemus tuontitodistusten saamiseksi oli evätty.

vastaan komissio antamassaan tuomiossa [33] sekä asiassa Agricola commerciale olio ym. vastaan komissio ja asiassa Savma vastaan komissio [34] antamissaan tuomioissa.

101. Asiassa CAM vastaan komissio [35] yhteisöjen tuomioistuin katsoi niin ikään, että yksityisellä oikeussubjektilla on asiavaltuus, kun riidanalainen toimenpide koskee sen toteuttamisajankohtana vireillä olevaa tilannetta ja kun sillä kyseenalaistetaan saavutetut oikeudet tulevien liiketoimien osalta. [36]

102. Tätä oikeuskäytäntöä ilmentää myös edellä mainitussa asiassa Codorniu vastaan neuvosto annettu tuomio, johon komissio viittaa ja jossa Espanjan oikeuden mukaan perustettu yhtiö ja tavaramerkin Gran Cremant de Codorniu haltija vuodesta 1924 vaati kumoamaan neuvoston asetuksen artiklan, jossa sitä kiellettiin käyttämästä tietyn ajan kuluttua merkintää ”crémant”. [37]

103. Tätä oikeuskäytäntöä voidaan mielestäni soveltaa esillä olevaan tapaukseen, sillä Infront oli saanut yksinoikeuden FIFA:n maailmanmestaruuskilpailujen lähettämiseen ennen riidanalaisen toimen antamista ja jopa ennen tämän toimen perusteena olleen

33 – Asia 62/70, tuomio 23.11.1971 (Kok. 1971, s. 897). Tässä tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin otti tutkittavaksi elintarvikkeiden tuontiyrityksen nostaman kanteen komission päätöksestä, jolla Saksan liittotasavallalle oli annettu lupa jättää tietyt Kiinasta peräisin olevat ja Benelux-valtioissa vapaaseen vaihdantaan saatetut tuotteet yhteisökohtelun ulkopuolelle, siltä osin kuin tämä päätös koski myös niiden tuotteiden tuontia, joita koskevat lupahakemukset olivat Saksan viranomaisten käsiteltävinä kyseisen päätöksen tullessa voimaan. Kantaja oli 4.9.1970 hakenut toimivaltaiselta Saksan viranomaiselta lupaa tuoda erä kiinalaisia herkkusienisäilykkeitä, jotka oli saatettu vapaaseen vaihdantaan Alankomaissa. Kyseinen viranomainen ilmoitti kantajalle 11.9.1970 hylkäävänsä tämän hakemuksen heti kun komissio antaisi siihen luvan. Komissio antoi 15.9.1970 Saksan liittotasavallalle luvan jättää yhteisökohtelun ulkopuolelle paitsi Kiinasta peräisin olevia mustia herkkusieniä koskevat tulevat tuontilupahakemukset myös vireillä olevat tuontilupahakemukset.

34 – Asia 232/81, tuomio 27.11.1984 (Kok. 1984, s. 3881) ja asia 264/81, tuomio 27.11.1984 (Kok. 1984, s. 3915). Kyseisissä asioissa hankintayritykset olivat nostaneet kanteet komission asetuksesta, jolla kumottiin aikaisempi asetus, jonka perusteella italialainen interventioelin oli saattanut myyntiin tietyn oliiviöljyerän. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että koska tilanteesta oli sovittu kaupan osapuolten kesken, ”yhteisön toimielinten puuttuminen tilanteeseen tavalla, joka estäisi [italialaista interventioelintä] täyttämästä velvoitteitaan arvonnassa määriteltyihin tarjoajiin nähden, oli väistämättä niitä suoraan ja erikseen koskeva toimi” (em. asia Agricola commerciale olio ym. v. komissio, tuomion 11 kohta ja em. asia Savma v. komissio, tuomion 11 kohta).

35 – Asia 100/74, tuomio 18.11.1975 (Kok. 1975, s. 1393).

36 – Kyseessä oli yritys, joka oli 19.7.1974 saanut 10 000:ta tonnia ohraa koskevan tuontitodistuksen, joka oli voimassa 16.10.1974 asti. Neuvoston asetuksen nojalla muun muassa viljatuotteisiin sovellettavia tavoite- ja interventiohintoja oli korotettava viidellä prosentilla 7.10.1974 alkaen. Komissio päätti kuitenkin 4.10.1974 antamallaan asetuksella, että tätä toimenpidettä ei sovelleta ennen 7.10 annettuihin vientitodistuksiin, jolloin kantaja ei voinut hyötyä neuvoston säätämästä korotuksesta niiden 3 978 tonnin osalta, jotka sen piti vielä viedä 7.–16.10. Yhteisöjen tuomioistuin otti tutkittavaksi kantajan komission asetuksesta nostaman kanteen. Se katsoi, että kyseinen asetus, jolla evättiin tietyltä taloudellisten toimijoiden ryhmältä määrätyn viennin osalta vientituen määrän korotuksesta saatava hyöty, koska määrättyä ja tunnettua määrää viljanviejiä ja että vaikka tämä toimenpide oli osa normatiivista säädöstä, se vaikutti näihin viejiin sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä erottuivat kaikista muista.

37 – Ks. tämän arvioinnin tueksi Cassia, P., *L'accès des personnes physiques ou morales au juge de la légalité des actes communautaires,* Dalloz, Paris, 2002, s. 752, 964 kohta ja sitä seuraavat kohdat.

direktiivin 3 a artiklan voimaantuloa, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on korostanut.

104. Kyseisen oikeuskäytännön valossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on mielestäni näin ollen perustellusti katsonut, että riidanalainen kirje koski Infrontia erikseen. Valitus on hylättävä perusteettomana myös siltä osin kuin se koskee tätä arviointia.

C *Oikeudenkäyntikulut*

105. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla, komission on Infrontin vaatimukset huomioon ottaen korvattava oikeudenkäyntikulut, mikäli yhteisöjen tuomioistuin yhtyy arviointiini.

VI Ratkaisuehdotus

106. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin toteaa seuraavaa:

1) Valitus hylätään.

2) Euroopan yhteisöjen komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.